

Дело C-409/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

4 юли 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

30 юни 2023 г.

Ищец:

Arvato Finance BV

Ответник:

MI

Предмет на главното производство

Главното производство се отнася до неудовлетворено вземане от онлайн покупка, при която е използвана платежна услуга BNPL (BNPL означава „Buy now, pay later“, т.е. „Купи сега, плати по-късно“).

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Настоящото преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС се отнася до вземания, произтичащи от платежна услуга BNPL, както и до въпроса как тези вземания следва да се преценяват в светлината на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (наричана по-нататък „Директивата за потребителските кредити“).

Преюдициални въпроси

- 1) Представяват ли лихвите за забава и извънсъдебните разходи част от общите разходи по кредита за потребителя по смисъла на член 3, буква ж) от Директивата за потребителските кредити и трябва ли те да се вземат предвид при преценката за наличието на договори за кредит „без [...] лихва, нито други разходи“ или на договори за кредит, „за които се дължат незначителни по размер разходи“ по смисъла на член 2, параграф 2, буква е) от Директивата за потребителските кредити?
- 2) Има ли значение за отговора на първия въпрос дали лихвите за забава и извънсъдебните разходи се дължат по закон или са договорени? При договорени лихви за забава и извънсъдебни разходи има ли значение дали тези лихви и разходи са по-високи от това, което би се дължало по закон, ако нямаше уговорка?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, членове 2, 3, 5, 10 и 19.

Цитирани разпоредби на националното право

Burgerlijk Wetboek (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BW“), членове 6:96 (имуществени вреди), 7:57-73 (транспониране на Директива 2008/48).

Besluit van 16 oktober 1991 (Besluit kredietvergoeding) (Наредба от 16 октомври 1991 г. [Наредба за кредитните такси]).

Wet van 28 september 2006, houdende regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht [wft]) (Закон за разпоредбите относно финансовите пазари и техния надзор (Закон за финансовия надзор, наричан по-нататък „Wft“)), член 1:20 (изключение от приложното поле) и член 4:32 и сл. (изключение от приложното поле).

Besluit van 12 oktober 2006, houdende regels met betrekking tot het gedragstoezicht op financiële ondernemingen (Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft) (Наредба от 12 октомври 2006 г. относно правилата за надзор върху поведението на финансовите предприятия [Наредба относно надзора върху поведението на финансовите предприятия]), член 1 (определение за „общи разходи по кредита за потребителя“).

Besluit van 15 november 2006 (Vrijstellingsregeling Wft) (Наредба от 15 ноември 2006 г. [режим на освобождаване по Wft]), членове 3с и 43

(безвъзмездното предоставяне на срок за плащане е освободено от изискването за получаване на разрешение по Wft).

Besluit van 27 maart 2012 (Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten) (Наредба от 27 март 2012 г. [Наредба за възстановяване на разходите за извънсъдебно събиране на вземания]).

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Arvato е доставчик на платежната услуга BNPL, наречена AfterPay. При извършване на онлайн покупка AfterPay се предлага на клиента чрез съответния онлайн магазин като един от методите за плащане.
- 2 В качеството си на потребителка МІ купува три продукта от онлайн магазин на 27 февруари 2019 г. или около тази дата. Тя използва метода за плащане AfterPay срещу payment fee (такса за плащане) в размер на 1 евро.
- 3 В условията за плащане на Arvato се посочва по-специално че
 - след приемане от страна на AfterPay клиентът може да извършва само към AfterPay плащания, които да го освободят от задължението му,
 - срокът за плащане е 14 дни, освен ако е договорено друго,
 - ако клиентът не плати в срок от 14 дни, дължимата сума става изискуема незабавно и без допълнително уведомление,
 - неплащането в срок води последователно до: 1) напомняне, 2) второ писмено напомняне и допълнително начислени административни разходи, 3) покана за доброволно изпълнение с увеличени отново административни разходи,
 - се дължи законна лихва от момента, в който клиентът е изпаднал в забава, както и административни разходи в съответствие със Закона за разходите за извънсъдебно събиране на вземания (6:96 BW).
- 4 На 27 февруари 2019 г. Arvato изпраща на МІ известие относно дължимите суми по електронна поща. В него е посочена обща сума (включително ДДС) в размер на 38,97 евро, от които 1 евро за payment fee, както и последна възможна дата за плащане — 13 март 2019 г.
- 5 След като изпраща няколко напомняния за плащане, на 6 декември 2019 г. Arvato изпраща до МІ покана за плащане на поръчаните стоки и на payment fee.
- 6 Arvato иска от Kantonrechter te Arnhem (Районен съд Арnhem) да осъди МІ да заплати 80,20 евро (т.е. дължимата сума, заедно с разходите за събиране на

вземането), ведно със законната лихва от 38,97 евро, считано от 9 октомври 2020 г. Arvato намалява вземането си, като се отказва от payment fee.

- 7 Kantonrechter поставя 20 преюдициални въпроса на Hoge Raad, запитващата юрисдикция, която на свой ред отправя два преюдициални въпроса до Съда.

Основни доводи на страните в главното производство

- 8 Преюдициалното запитване не съдържа информация по този въпрос.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 9 Под лихви за забава и извънсъдебни разходи се разбират лихвите и възстановяването на разходи за извънсъдебно търсене на изпълнението, дължими по договор за кредит или по закон, когато кредитополучателят е в забава по отношение на задължението си за плащане по договора за кредит.
- 10 Съгласно член 6:96, параграф 2, буква с) от BW длъжниците, които са задължени по закон да платят обезщетение за вреди, са задължени също така да възстановят разумните разходи, свързани с извънсъдебното изпълнение. Съгласно член 6:96, параграф 5 от BW, ако длъжникът е физическо лице, което не действа при упражняване на професионална или търговска дейност, за тези разходи не може да се определя по-високо обезщетение от предвиденото в Наредбата за възстановяване на разходите за извънсъдебно събиране на вземания. Това обезщетение съответства на процент от главницата, който е толкова по-нисък, колкото по-висока е главницата; обезщетението е в размер на минимум 40 евро и максимум 6775 евро.
- 11 При договори за кредит, за които се прилага Директивата за потребителските кредити и които следователно не са обхванати от изключението по член 2, параграф 2, буква е) от Директивата за потребителските кредити (член 7:58, параграф 2, буква е) от BW), член 7:76, параграф 4 от BW забранява на кредитора да определя или начислява кредитна такса, по-висока от определената в Наредбата за кредитните такси. Този максимален размер включва и лихвите за забава и извънсъдебните разходи. Следователно въз основа на Наредбата за възстановяване на разходите за извънсъдебно събиране на вземания кредиторът не може да претендира обезщетение за разходите за извънсъдебно събиране на вземания, което надвишава максималния размер на кредитната такса.
- 12 Директивата за потребителските кредити и практиката на Съда по нея не позволяват категорично да се установи утвърдително или отрицателно следва да се отговори на въпросите дали лихвите за забава и извънсъдебните разходи трябва да се разглеждат като разходи по кредита и дали те трябва да се вземат предвид при преценката за наличието на договори за кредит „без [...] лихва, нито други разходи“ или на договори за кредит, „за които се

дължат незначителни по размер разходи“. Освен доводите в полза на утвърдителен отговор има и съображения в полза на отрицателен отговор.

13 В подкрепа на утвърдителен отговор на първия въпрос са следните две точки:

- I) Съгласно постоянната практика на Съда член 3, буква ж) от Директивата за потребителските кредити съдържа широко определение на понятието „обща разходи по кредита за потребителя“, което не ограничава нито вида на разходите, които могат да бъдат възложени на потребителя в рамките на договора за кредит, нито обосновката на тези разходи (вж. например решение C-84/19).
- II) Видно от преддоговорната информация, която трябва да бъде предоставена съгласно член 5 от Директивата за потребителските кредити, Директивата изхожда от схващането, че при сключването на договора за кредит лихвите за забава и разходите при забава могат да бъдат включени в разходите, „които потребителят следва да заплати“ (в случай на забава) „във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора“ по смисъла на член 3, буква ж) от Директивата.

14 В подкрепа на отрицателен отговор на първия въпрос са следните три точки:

- I) Предвиденото в член 2, параграф 2, буква е) от Директивата за потребителските кредити изключение за „договори за кредит, при които кредитът се отпуска, без да се начислява лихва, нито други разходи“, би било лишено от смисъл, ако посочените в това изключение лихви и разходи включват и лихвите и извънсъдебните разходи, които се дължат по закон в случай на забава.
- II) Утвърдителен отговор на този въпрос би могъл да доведе до това, че доставчик на стоки, който в общите си условия за продажба предвижда събиране на лихви за забава и извънсъдебни разходи, попада в приложното поле на Директивата за потребителските кредити, ако във фактурата предостави на потребителя срок за плащане.
- III) Основание за включване на разходите при неизпълнение в „общите разходи по кредита за потребителя“ има само ако условията, при които е отпуснат кредитът, и другите обстоятелства по конкретния случай обосновават предположението, че дългът за разходите при неизпълнение е част от модела на кредитора за получаване на приходи.

15 При утвърдителен отговор на първия въпрос и още повече, ако отговорът на втория въпрос е отрицателен, договорите за кредит, сключени от доставчиците на платежни услуги BNPL с потребители, по принцип не са изключени от приложното поле на Директивата за потребителските кредити, както е транспонирана в дял 7.2A, раздел 1 от BW.

- 16 Следователно отговорите на тези въпроси са необходими, за да се определи кои разходи Argato може да иска от MI съгласно националното право.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ